

Kakšja vsak četrtak in velja
a poštnino vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 D, pol leta
18 D, četrt leta 8 D. Izven
Jugoslavije 64 D. Naročnina
se pošlje na upravništvo
Slov. Gospodarja v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
List se dopušlja do odpo-
vedl. Naročnina se plačuje
v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 150 din.

Poštnina plačana v gotovini

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopisi
se ne vračajo. Upravništvo
sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.
Cene inseratom po dogovoru.
Za večkratne oglase primere
popust. Nezaprte reklamacije
so poštnine proste. Cekovni
račun poštnega urada Ljub-
ljana 10.803. Telefon inter-
urban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

34. številka.

Maribor, dne 26. avgusta 1926.

60. letnik.

Radičevci ven iz Slo- venije!

Stjepan Radič se o Slovencih dostokrat nič kaj lepo
ne izraža. V svojem govoru na Grobnickem polju v Hrvat-
skem Primorju 25. julija je rekel o našem narodu: »Kri-
viti hrbte znajo Slovenci, zato pa je tudi odšlo pol milijona
Slovencev pod Italijo.«

Radič torej Slovencev očita, da znamo kriviti hrbte,
da smo suženjskega duha. Hud je ta očitek in ako bi bil
resničen, bi se treba bati za bodočnost našega naroda.
Toda ni resničen. Njegovo neupravičenost dokazuje zgo-
dovina slovenskega naroda, ki izpričuje, da smo Slovenci
v sredi med velikimi kulturnimi narodi z največjim napo-
rom duha in volje slovensko zemljo ohranili za slovenstvo.
Da smo v resnici suženjskega duha ter samo znamo kriviti
hrbte pred močjo in veličjem drugih narodov, bi že davno
bili utonili v morju nemštva in italijanstva.

To zna ali bi vsaj moral znati Stjepan Radič in zato
moramo njegovo trditev o Slovencih smatrati ne samo kot
grdo žalitev slovenskega naroda, marveč kot drznost in
nesramnost prve vrste. V nedeljo, 15. avgusta, je Radič bil
v Krškem ter tamkaj tudi nekaj govoril. Čudim se, da so
slovenski kmetje, ki so bili navzoči — veliko jih ni bilo
— dopustili, da je ta žalivec slovenskega naroda sploh še
smel govoriti na slovenski zemlji.

Stjepan Radič sodi o Slovencih, da znajo kriviti hrbte.
Kakor sodi, tako tudi postopa. Radičeva stranka hoče Prek
murje odtrgati od Slovenije ter ga združiti s Hrvatsko.
Slovenski jezik hoče vreči iz šol in uradov ter ga nadome-
stiti s hrvaščino. S kakšno pravico? Prekmurški Slovenci
so vedno bili ter so še zdaj Slovenci, nikdar niso bili Hr-
vati. S kakšno pravico jih hoče Radičeva stranka odtrgati
od drugih Slovencev ter jih pohrvatiti? Kaj se meni Radič
za pravico? On tako hoče, in Slovenci se morajo pokoriti.
Saj po Radičevih besedah Slovenci znajo kriviti hrbte in
zato se bodo udali, da odide 100.000 Slovencev pod —
Hrvate!

Radičeve besede in težnje Radičeve stranke razkrin-
kujejo Radičovo in njegovih pajdašev mišljenje o Sloven-
cih. Poznamo Vas, gospod Radič! Povemo pa Vam, da se
motite, ako mislite o nas, da bomo krivili hrbte pred
Vami. To je storila tista nekdanja slovenska stranka, ki je
sedaj privesek Vaše stranke ter je popolnoma zlezla v Va-
šo torbo. Pa to je samo strančica, mala, neznatna, katero
je naš narod že davno obsodil in od katere ostankov se
sedaj z ogorčenjem obrača. Slovenija Slovencev! Za naš
slovenski narod smo ohranili to zemljo in tuje nadvlade
nočemo! To si dobro zapomnite! Vi silite zato s svojo stran-
ko v Slovenijo, da bi Prekmurje odtrgali od Slovenije ter
ga podredili Hrvatski. Slovenski ljudstvo pa Vam kliče:
Ven z Radičevci iz Slovenije! Za besede Radičeve in dela
Radičeve stranke bomo obračunali s političnimi hlapi
Radičevimi v Sloveniji!

Kaj dela vlada?

Dr. Korošec je na kmetskem zborovanju v Mariboru
15. avgusta med drugim izjavil: »Mi smo imeli velike vre-
menske nezgode Tudi na Slovenskem. Vlada je bila opo-
zorjena na to, toda ona molči in molče gleda vso nesrečo
in trpljenje kmetskega stanu. Vlada, ki nima srca za ne-
srečo naroda, ni vredna, da je še tudi samo en dan dalje
na vladi. A pri nas je vse mogoče. Pri nas ne vlada ne pa-
met ne srce, ampak samo koristljubje, sebičnost, krivica,
vse kar uničuje srečno skupno državno življenje.«

Kritika dr. Korošca je ostra, pa povse upravičena. Ne
sreča je zadela Slovenijo. Vremenske nezgode so v Slove-
niji povzročile ogromno škodo. Vlada pa molči in molče
gleda vso nesrečo in vse trpljenje prebivalcev Slovenije.

Kaj je vlada dosedaj storila? Vlada je bila opozorjena
na opustošenja in škode, ki so jih povzročila vremenska
neurja in povodnji. Poslanci SLS so vsi bodisi pismeno,
bodisi ustmeno predsednika vlade in poedine ministre ob-
vestili o tem. Ali je samo eden minister prišel gledat v
Slovenijo povzročeno škodo? Ministri Pucelj, Jovanovič,
Trifunovič in sam ministrski predsednik Uzunovič so ob-
iskali od povodnji prizadete kraje v Vojvodini ter so si za
ta potovanja zaračunili mastne dijete. V Slovenijo pa niso
prišli. Upamo, da so pristojne državne oblasti v Sloveniji
skrbno in natanko popisale škodo, prizadeto mnogim,
prav številnim krajem v Sloveniji. Kje so ta poročila? Ali
so že v Beogradu? Ali jih je vlada že prečitala ter vzela
v pretres? Ali ni morda že na nje legel prah beogradskih
pisarn, ki takšnim aktom iz Slovenije v podzemeljskih
kletah raznih ministrstev prirejajo rani grob?!

Da je ta bojazen upravičena, se vidi iz tega, ker v Slo-
venijo še ni prispela niti para podpore za poškodovance
od neviht, dežja, toče, povodnji in plazov. Ali bo vlada iz-
plačala svoj delež, za katerega je zakonsko obvezana, za
popravo cest in mostov? Vlada je povečini ostala dolžna
prispevke za popravilo tistih mostov, ki so jih razdejale po-
vodnji prejšnjih let. Na prispevkih za vzdrževanje cest v
Sloveniji pa vlada dolguje že nad 20 milijonov dinarjev.
Ali bo ta dolg izplačala vsaj zdaj, ko so nevihte in povod-
nji na cestah v Sloveniji napravile strahovito škodo?

In kaj bo z odpisom davkov? Vlada pristojnim orga-
nom v Sloveniji dosedaj še ni dala nobenega navodila za
to in vsled tega se tudi ne vršijo nobene predpriprave na
davčnih oblastvih. Kaj bo torej z odpisom zemljiškega dav-
ka in drugih davkov? Ali se bo o slabem gospodarskem
stanju, povzročeni vsled težke gospodarske krize in po-
množenem vsled letošnjih velikih vremenskih nezgod, vo-
dilo računa pri predpisu in iztirjevanju dohodninskega
davka?

To je cel niz velevažnih vprašanj. Vlada pa, kakor je
dr. Korošec 15. avgusta rekel v Mariboru, samo molči in
molče gleda nesrečo in trpljenje kmetskega stanu. Na ta
vprašanja tudi nista odgovorila minister Pucelj in Stjepan
Radič na kmetskem dnevu na Krškem polju 15. avgusta.
Nasprotno je Radič v Krškem na vse pretege hvalil seda-
njega finančnega ministra. S čim je ta minister zaslužil to
zahvalo? Ali so se davčna bremena v Sloveniji znižala?
Ali davčna uprava ne privija več v Sloveniji davčnega vi-
jaka? Ali je finančni minister izdal kakšne navedbe za
odpis davka in znižanje davkov v Sloveniji? O tem nista
ne Radič ne Pucelj povedala ničesar.

Ta vlada nima srca za nesrečo naroda, nima srca za
ljudstvo, in naj jo Radič še tako širokoustno hvalisa kot
seljačko, kot kmetsko vlado. Dobro je rekel dr. Korošec:
»Pri nas ne vlada ne pamet ne srce, ampak samo korist-
ljubje, sebičnost in krivica.«

Krah centralizma.

Vedno bolj in bolj se kaže, da je vsega nereda v naši
državi kriva nasilna centralizacija, zoper katero se je od
početka do zdaj borila SLS vedno zvesto in odločno. Ne
na političnem, ampak na gospodarskem polju so tudi do-
sedanji nasprotniki avtonomije spoznali, da ima SLS edino
pravo načelo. Po vsej državi se je namreč začel na gos-
podarskem polju boj zoper beograjski centralizem. V Slove-
niji bo ta boj vodil k prvi in odlični zmagi pri volitvah v
trgovsko in obrtno zbornico, kjer bo za vedno premagana
tista SDS, ki je naše gospodarstvo tako obrnila kakor ono
znano kravo, ki v Sloveniji je, v Beogradu pa jo molzejo.

Pa ne le v Sloveniji, tudi v Beogradu samem je že
prišlo do javne besede v tem oziru. V soboto, dne 21. t. m.,
je bilo v Beogradu posebno zborovanje gospodarskih kro-
gov iz cele države, kjer je zopet bila izrečena obsodba
centralizma. Slovenski, hrvaški in tudi srbski zastopniki
so javno zahtevali, da se mora sedanji centralizem streti,
da se mora dati posameznim pokrajinam gospodarsko in
politično svobodo, to je avtonomijo, ker le v tem, da si
bomo sami pomagali, je naša rešitev, Beograd nam — ne
pomaga.

Ko to dejstvo sporočamo javnosti, znova povdarjamo,
da je naš dolgotrajni boj znova dobil odločnih pristašev
ravno v gospodarskih krogih. Zdaj je le še to potrebno, da
stranke, ki ščitijo centralizem, ne dobijo več zaupanja vo-
lilcev, ki ga ne zaslužijo, in strta bo mora, ki celo državo
in njen razvoj tlačijo. Zaupajmo v zmago svoje borbe in svo-
jega dela!

Trgovci in obrtniki!

Čez mesec dni, 22. septembra, boste volili svoje za-
stopnike v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljub-
ljani. Za Vaše glasove se boste potegovali dve skupini.
Ena je Žerjavova demokratska stranka, druga skupina pa
obsega vse ostale obrtnike, trgovce in industrijce, ki ho-
čejo braniti gospodarstvo Slovenije pred centralistično
gospodarsko politiko Belgrada. Ti poslednji so imeli dne
11. avgusta v Ljubljani zaupni sestanek. Na tem sestanku
so izdali proglas, v katerem povdarjajo med drugim:

»Prvikrat v naši državi gremo v volitve za naše naj-
višje gospodarsko in stanovsko predstavništvo. Dne 22.
septembra bomo volili svoje zastopnike v Zbornico za tr-
govino, obrt in industrijo v Ljubljani.

32.000 stanovskih tovarišev bo ta dan odločilo, komu
izroči vodstvo stanovskega gospodarskega parlamenta za
Slovenijo.

Volimo v času gospodarske krize. Zadnja leta pome-
nijo dobesedni boj za obstanek. Ravno to trpljenje pa nas
je naučilo ceniti skupnost, stanovsko zavest in spoštova-
nje do Zbornice, ki je naša zaščitnica, glasnica naših te-
ženj in zahtev.

Slovenske obrtnike, trgovce in industrijce veže trdna
stanovska vzajemnost. Celoten naš stan se je z vztrajnostjo
in pogumom poprijel takoj po vojni velikega dela za gos-
podarsko obnovo Slovenije. Tedaj nam je vojna uničila
velik del obrti, trgovine in nas postavila v čisto nov polo-
žaj, ki je diktiral nove naloge in novo delo. Razmeroma
hitro smo premagali te težave.

Zadeli so nas udarci centralistične gospodarske poli-
tike, ki je grozila demontirati našo industrijo, uničiti obrt
in izrinuti trgovino. Celotni naš stan se je uprle temu raz-
diranju narodnega blagostanja. Ta boj mora iti v strnje-
nih vrstah naprej. Kriza je čimdalje hujša, enotna obram-

ti vrst pa se življenja oklepajo kot mačke. Sicer pa nam
ne more več škodovati, saj je brez orožja in ranjen.

Lovec je šel še enkrat pogledat, ako v ubitih res ne
tli več iskrka življenja, a videl je, da ga je bil že prehitel
starejši Mohikanec, ki si je bil kot znamenja zmage pri-
svojil njih skalpe. Medtem sta Heyward in Unkas hitela
k Elizi, jo odvezala in izročila Korinemu objetju. Molče
sta deklici padli na kolena in se v Vsegamogočnemu zahva-
lili za rešitev. Tudi peveca sta rešila vezi. Ni trajalo dolgo,
da si je opomogel od strahu ter po svoji navadi pričel
peti zahvalno pesem.

Nato so možje razdelili med sabo oplenjeno orožje in
peljali deklici s hraba. Ob vznožju so našli konja, ki sta
se mirno pasla, jih zasedli ter se izročili vodstvu zvestega
prijatelja.

Mala družba je šla le kratek čas po stezi, po kateri
so bili prišli Huronci, potem pa je Sokol zavil na desno
v goščavo ter jih čez žuboreč potok peljal v ozko dolinico,
kjer so se ustavili v senci brestov. Kakor je kazalo, so on
in Mohikanca dobro poznali kraj, kjer so se nahajali. Od-
ložili so puške, pričeli odstranjevati suho listje in grebsti
v višnjevi ilovici, dokler ni iz nje privrel čist studenec.
Unkas je z drevesa snel posodo iz buče in vsi so se po-
krepčali s čisto studenčnico. Potem je lovec dal Unkasu
napraviti ogenj, sam pa je iz mesa, ki so ga pustili Hur-
onci, spekel okusno večerjo, ki je vsem šla v slast.

Med večerjo je Heyward vprašal lovca: »Sedaj pa
nam povejte, dragi prijatelj, kako to, da ste nam tako
kmalu zopet prišli na spregled, a brez pomoči iz Fort-
Edvarda?«

»Preveč časa in moči bi bili potratili, ko bi bili šli
tja. Rajši smo se na bregu Hudsona ulegli v zasedo in opa-
zovali, kaj delajo Huronci.«

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

Huronci so kakor odreveneli strmeli na mrtvo truplo
tovariševo. Ko pa so videli, kako točno je zadel usode-
polni strel, so divje zakričali: »Dolga puška! Dolga puš-
ka!« in pričeli tožeče tuliti. Odgovoril jim je bojni krik iz
gošče, kjer so bili po neprevidezni pustili svoje orožje.
Tako nato je planil naprej Sokol z zopet osvojenjo puško.
Še bolj gibčno kot lovec pa je druga gibčna postava sko-
čila med Huronce ter se s tomahavkom in golim nožem v
rokah postavila pred Koro. Drug Indijaneec, ki je bil po-
slikan s podobo smrti, pa se je s prav tako naglico ustopil
pred Elizo.

»Hitri jelen! Veliki gad!« so strmeč zakričali iznena-
deni Huronci.

Drzni načelnik Huroncev pa se ni dal tako hitro opla-
šiti. Potegnil je nož in se z bojnim krikom zagnal proti
Čingagoku. To je bilo znamenje za splošen boj. Unkas je
z enim samim udarcem s tomahavkom enemu izmed so-
vražnikov preklal glavo, skoro isti čas pa je Sokol s puš-
kinim kopitom podrli drugega Huronca. Heyward je izdrl
Magvino sekuro iz drevesa, jo zagnal v Indijanca ter ga
zadel v čelo. Ta vspeh ga je premočil, da se je nasprot-
nika lotil kar z rokami. Pričela se je divja borba. Hey-
ward bi bil gotovo postal žrtva Hurončevega noža. A v
ekrajni sili je čul poleg sebe krik in takoj nato je kopito
Sokolove puške Minga zadelo na glavo, da se je trd kakor
klada zvrnil iz Heywardovih rok.

Peti in edini Huronec, ki se ni z nasprotniki boril za
življenje in smrt, je bil medtem tomahavk zagnal proti
Kori. Oplazil ji je ramo, obenem pa je presekal vrbovje,
s katerim je bila povezana. Spretno se je izmuznila pri-
hitevšemu divjaku, stekla k sestri ter skušala tudi njo
osvoboditi vezi. A divjak je besno zgrabil svojo žrtev za
črne lase, jo neusmiljeno vrgel na kolena ter ji s porog-
ljivim rezanjem z nožem krožil okrog glave.

Ta hip ju je ugledal Unkas. Kakor puščica je planil
naprej, se sključen kakor žoga nasprotniku vrgel na prsi
ter ga podrli na tla. Pričel se je besen boj, ki pa je bil
kmalu končan, kajti Heywardov tomahavk in kopito Soko-
love puške sta udarila po divjakovi glavi, Unkas pa mu je
nož porinil v srce.

Boj je bil končan, le Zviti lisjak in Veliki gad sta se
še borila. V ljuti roko borbi sta se valjala po tleh, kakor
bi bila v klobčič zrastle. Vsa krvava in prašna sta se va-
lila do roba griča. Prijatelji so sicer prihitali na pomoč, a
v tej zmešnjavi rok in nog ni bilo mogoče ločiti prijatelja
od sovražnika in z enim samim sunkom osvoboditi Mohi-
kanca. Slednjiji je Čingagok ujel ugoden trenutek ter krep-
ko sunil z nožem. Magvi so odpovedale roke in omahnil je
vznak kot mrtev.

»Zmaga Mohikancem!« je zakričal Sokol in zavihel
puškino kopito.

Ko pa je Magvi hotel zadati zadnji udarec, se je ta
z neverjetno urnostjo zvalil po bregu, spodaj zopet skočil
na noge in izginil v goščavi.

Delavara, ki sta mislila, da je njiju sovražnik mrtev,
sta vzkljknila svoj običajni: »Huk!« in hotela za ubežni-
kom. A lovec ju je zadržal. »Kar pustita ga, naj beži!« je
rekel. »Saj drugega ne zna potuhneni lopov. Pošten De-
lavar bi bil premagan hladnokrvno sprejel smrtni decar,

ba vedno bolj potrebna. V tej borbi nas vodi gospodarstveni parlament Slovenije — naša Zbornica!

Zato hočemo, da predstavljajo Zbornico najboljši naši tovariši, brez ozira na politično pripadnost, moške, ki bodo znali braniti življenjske interese Slovenije kot gospodarske enote. Storili smo vse za popolnoma složen nastop vseh volilcev v Zbornico, toda zastopniki sedanje centralistične gospodarske politike (t. j. Žerjavovi demokratje, opomba uredništva) so žal to onemogočili.

Smo iz naroda in nas ne boli manj kot vse druge stavne draginje, ki ji sledi splošno ubožanje. Zato hočemo uveljaviti načela pocenitve produkcije, pocenitev potrebščin. Draginjo danes ustvarja pretirani fiskalizem, napačna carinska politika, nezadostnost prometnih sredstev in neurejenost prometnih tarif.

Da posebej povdarimo samo najhujše: Krivično davčno preobremenitev, ki zavzema že obilježje oddaje premoženja in nas uničuje; socialne dajatve, zlasti bolniško in nezgodno zavarovanje, ki ne služi več svojemu namenu, odkar so centralizirali upravo in prenesli naše bogate fondе iz dežele.

Sloves slovenskih pridobitnih slojev je sposobnost in poštenje. Korupcijo in nesolidnost, ki čisto uničuje sadove našega trdega dela, bo celoten stan odločno pobijal. S tem hočemo utrditi naš dober sloves v inozemskih tržiščih.

Zavedamo se, da je Slovenija gospodarsko najnaprednejši del države. Ne zahtevamo zanjo predpravice, a ravnopravnost ji hočemo izvajati. Enakost zahtevamo v zakonodaji in praksi, enakost pri dodelitvi kreditov Narodne banke in obrtnih kreditov, enakost pri razdeljevanju državnih dobav, enakost v državni podpori za naše strokovno šolstvo.

Naša Zbornica mora povečati svoj vpliv na državno, trgovinsko in finančno politiko. V Gospodarskem svetu pripada njenim zastopnikom soodločilen vpliv. Stremljenja za ustvaritev bodoče državne gospodarske zbornice za celo državo, ki bi v lastnem delokrogu kot ljudsko stanovsko zakonodajno telo odločala v gospodarski in socialni politiki, bo naša Zbornica vtrajno podpirala.

Tovariši! Za izvršitev teh splošno označenih velikih nalog bomo izvolili iz svojih vrst svobodno in neodvisno vodstvo naše največje gospodarske institucije.

Za volilne priprave smo osnovali: Volilni odbor združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijcev v Sloveniji, ki ima svojo pisarno v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 8. Na njegov naslov pošiljajte svoje nasvete, želje in vprašanja.

V složnem in neodvisnem nastopu imamo jamstvo, da izvolimo dobre predstavnike našega stanu, v tem je poročstvo naše zmage. Za ta veliki namen smo se združili in Vas prosimo, da se nam pridružite!

Naša zmaga mora biti manifestacija enotne gospodarske Slovenije; dokaz, da slovenski trgovci, obrtniki in industrijci v Sloveniji odklanjajo jerobstvo in hočejo prost in zdrav napredek slovenskega gospodarstva.

Zato na delo, zato k zmagi!
Ta proglas je poleg g. Ivana Jelačina ml. podpisale veliko število najodličnejših zastopnikov trgovcev, obrtnikov in industrijcev v Sloveniji iz Štajerske, Kranjske, Koroške in Prekmurja — iz vseh strank, izvenšči Žerjavovo demokratično stranko.

Trgovci in obrtniki — ter Žerjavovi demokratje.

Žerjavovi demokratje so zadnje tedne v svojem »Jutru«, »Slov. Narodu« in »Taboru« razglašali, da prepustijo določitev kandidatov in volilni boj obrtnim združenim in da so oni za čisto stanovsko kandidatno listo. A dejstva jasno kažejo, da je to laž. Prvič ne nastopi samo ena skupna kandidatna lista, ampak sta v volilnem boju za obrtno in trgovsko zbornico dva tabora: na eni strani so samo Žerjavovi centralistični demokratje, na drugi strani so pa proti njim združeni vsi obrtniki in trgovci iz vseh ostalih slovenskih strank. Da je prva skupina čisto demokratična,

»Torej ste videli, kako so nas ujeli?»

»Ne, ampak slišali smo. Indijanci imajo predobre oči, zato smo se skrivali, da bi nas ne ugledali. Kakor kače smo se po tleh plazili za vami. Pa bi bili vendar skoro izgubili vašo sled.»

»A komu naj se zahvalimo za rešitev?»

»Temu-le mlademu Indijancu, ki je bil bolj bistroumen, kot jaz stari gozdni tekač. On nas je opozoril na nekaj, kar mi še sedaj ne gre v glavo, čeprav sem to sam videl.»

»A kaj je bilo to?»

»Unkas je trdil, da konja, ki sta jih jahali deklici, stopata z obema nogama na eni strani naenkrat. Kolikor pa jaz vem, ne dela tega noben štirinožec razen medveda. A vendar imamo v teh krajih konje, ki tako stopajo. Prav to nam je kazalo njih sled dvajset milj daleč. Kakor sem že rekel, Unkas je opazil to hojo in njena sled nas je privedla do nalomljenega grma. Vnanja veja je bila nakvišku upognjena, kakor ženske trgajo evetlice, vse drugo pa je bilo polomljeno očitno od moške roke. Iz tega sem sklepal, da so prežeči Mingi videli, kako je ona nalomila vejico in so potem polomili tudi druge, češ, da jih je podrl jelen z rogovi. Sicer pa je že čas, da kaj zauzijemo, dolgo pot imamo še pred sabo.»

Ko so se pokrepčali, je naznanil Sokol, da je prišel čas odhoda. Sestri so dvignili v sedli, Heyward in David sta pobrala svoji puški, Sokol je vodil, Mohikanec pa sta bila za zapletje.

VIII. Skozi sovražne straže.

Pot jih je peljala proti severu preko tistih gričev in dolinic, po katerih jih je bil peljal Magva.

dokazuje to, ker zanjo agitirajo samo demokratični listi: »Jutro«, »Slovenski Narod« in »Tabor«. Drugič: kandidati te liste, ki jih je objavilo »Jutro«, so sami izrazili demokratije. Tretjič dokazujejo to pogajanja, ki so se vršila v začetku volilnih priprav. Pri teh pogajanjih so nastopili demokratje kot politična stranka in so hoteli tako skupno kandidatno listo, da bi imeli oni absolutno večino v obrtni zbornici. Ko se jim to ni posrečilo, so demokratje pogajanja razbili in obrtniki so se ločili v dve skupini: Žerjavovo demokratično na eni strani; proti njim pa so se zedinili vsi obrtniki in trgovci vseh ostalih slovenskih strank! Naj nam zdaj Žerjavovci povejo, katera lista je strankarska: ali ona, na kateri kandidirajo samo demokratje, ali ona, na kateri nastopajo skupno obrtniki in trgovci vseh ostalih strank? In katera kandidatna lista je za Slovenijo edino rešilna: ali lista centralističnih demokratov, ki že 7 let pomagajo uničevati in rušiti slovensko gospodarstvo, trgovino, obrt in industrijo; ali pa združene stanovske kandidatne liste trgovcev, obrtnikov in industrijcev v Sloveniji, ki hočejo braniti gospodarstvo Slovenije pred centralistično gospodarsko politiko Belgrada? Odgovor in odločitev za slovenske obrtnike in trgovce pač ni težka!

Fantovski tabor.

Dne 29. t. m. bo pri lepi cerkvi sv. Roka nad Šmarjem pri Jelšah velik fantovski tabor za šmarsko-rogaški okraj in za sosedne okraje. Mi Slovenci že dolgo časa pogrešamo take krajevne fantovske tabore, ki so pa vendarle za fante tako zelo potrebni. Čutimo, da našo fantovsko gibanje zastaja, da ne obseže zadosti fantov, da ga fantje sploh ne razumejo. Zato se pa bomo pri sv. Roku zbrali, da se skapaj navdušimo in začnemo v bodoče bolj uspešno delati za domačo grudo, za lastno izobrazbo in v prosep naših organizacij. — Vabimo vse fante od blizu in daleč! Kdor le more, naj pride! Pa ne samo fantje, tudi drugi so dobrodošli, da vidijo in čujejo, kaj da hočemo mi fantje. Sporednega dneva bo nudil dovolj. Najprej bo po sprejemu slovesna sv. maša in pridiga za fante ob pol desetih pri sv. Roku. Po maši bo na prostoru pred cerkvijo fantovski tabor, kjer govori bivši minister g. Vesenjak in pa dr. Jože Jeraj. Pred in po zborovanju bomo zapeli nekaj narodnih pesmi, vsi seveda, da bodo nas res čuli gore in bregovi. Zato vadite pesmi! Popoldne ob pol treh bo pred Katoliškim domom telovadni nastop šmarsko-rogaškega okrožja. — Fantje! Pridite! Saj je to izrazito Vaš dan! Organizirajte skupne pohode! — Bog živit!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Ministri na Bledu. Skoro vsi ministri, kolikor jih je sploh bilo v Beogradu, so prišli na Bled in šli h kralju v avdijenco. Vojni minister, ki je brzovlak zamudil, je dobil celo poseben vlak, da je prišel pravočasno na Bled. Po avdijencah so se zopet razšli. Razpravljali so s kraljem o notranjih in zunanjih zadevah naše države, ki so precej zamotane.

»Velikanski« Radičev vpliv. Radič že nekaj mesecev goni svojega odpadnika dr. Nikiča z ministrskega stolčka. Že pred nekaj dnevi je rekel, da pojde dr. Nikič iz vlade, ali pa radičevski ministri. Pa se ni zgodilo ne eno in ne drugo. Pokazalo se je znova, da se pač manjša Radičev vpliv, da se ga nihče več ne boji, kot si je on domišljeval. Hrvaško ljudstvo pa ga zapuščajo. Pucelj le toliko drži na Radiča, kolikor mu on pomaga, da je še minister. Veliki Radičev vpliv se je torej znižal na ničlo, v kratkem pade še pod ničlo.

Posledica občinskih volitev v Srbiji je tudi še večji razkol v radikalni stranki. Voditelja nasprotujočih se skupin, Maksimovič in Miletič, grozita drug drugemu z izključitvijo iz stranke. Pašič je pa obema skupinama poslal

Solnce je že pričelo toniti za daljnimi gorami. Ker jih je vedla pot po brezkončnih gozdovih, ni bila vročina več tako huda. Kakor poprej Magva, je tudi lovec pazil na tajna znamenja v divjini. Z enakomerno hitrostjo je korakal dalje ter ni bil niti za hip v zadregi zaradi smeri.

Polagoma je gozd pričel temneti, večerni mrak se je spuščal čedalje niže.

Dolgo pot so že imeli za sabo, ko se je Sokol naenkrat obrnil in rekel:

»Spominjam se, da sem v tem kraju svoje dni bil z Mingi in preli prvo človeško kri. Takrat smo si postavili kladaro, da si glave zavarujemo pred roparskimi divjaki. Ako me ne varajo znamenja, mora to biti nedaleč odtod na levi strani.»

S temi besedami je zavil v goščavo mladih kostanjev ter je nekaj sto korakov dalje naletel na jaso, kjer je na malem gričku stala kladara, spomin na nekdanje boje. Streha od lubja je bila sčasoma razpadla kos za kosom, samo silna bruna, čeprav le v naglici zložena, so ostala v prejšnjem stanu.

Deklici sta razjahali, veseleč se večernega hlada in počitka.

»Prijetelj«, je v skrbeh Heyward vprašal Sokola, »ali bi ne bilo boljše, da bi si za prenočišče zbrali manj znan kraj, kot je ta?«

»Malo jih je, ki jim je znana ta kladara«, je počasi in zamišljen odgovoril lovec. »Jaz sem bil takrat še mlad, ko sem se z Delavari udeležil boja proti Mohavkom, ki so jih preganjali in zatirali. Štirideset dni in štirideset noči so prežali sovražniki pred to kladaro na našo kri. Ko pa je to že predolgo trajalo in so naše zaloge že pohajale, smo nazadnje drzno planili ven in niti en mož ni ušel, da bi pripovedoval, kaj se je zgodilo ta dan. Mlad sem bil še ta-

svoje pohvalno pismo. On zna. A kljub temu se mu zdaj ne bo več posrečilo razkola v stranki preprečiti.

Radikali so se pritožili proti občinskim volitvam v Beogradu. Ker so radikali v glavnem mestu Beogradu propadli, jih to tako ježi, da so vložili zoper izid volitev pritožbo. Notranji minister pa pripravlja novi občinski volilni zakon, ki ga bo kot nujnega stavil na dnevni red, da potom novega zakona znova zmaga radikalna stranka. Tak zakon je seveda bolj važen kot hitra pomoč poplavljenecem, ki so se razgubili po vsej državi in beračijo od hiše do hiše.

Korupcija še kar dalje cvete. Odbor, ki je bil postavljen, da proučuje razne pritožbe v korupcijskih zadevah, se peča v svojih sedanjih sejah s posebno bencinsko afero. Nekega trgovca iz Bukarešte, Cantonija, so od 1. 1919 dalje razni višji funkcionarji izrabljali, njega in našo državo pa za težke milijone goljufali. Imenovani trgovec toži zdaj našo državo za 22 milijonov dinarjev. — Radičevci pripravljajo proti dr. Nikiču posebno obtožbo, češ, da je uganjal korupcijo. Nikič pa je radičevcem odgovoril mlozo drago in jim tudi očital korupcijo. Bratci se še poznajo med seboj.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Z Grčije je sklenila naša država prijateljsko pogodbo, na podlagi katere ima naša trgovina zdaj odprto pot preko Soluna na Egejsko in Sredozemsko morje.

Prijateljsko pogodbo s Poljsko so sklenili naša država in se bo ta pogodba podpisala v septembru v Zenevi. Da se more vse v pogodbo spraviti, kar bi to prijateljsko zvezo utrdilo, pojde zunanji minister na Poljsko.

Manj prijateljsko razmerje z Bolgarsko dela še vedno veliko skrbi naši vladi. Na naše zahteve se Bolgarska ni ozirala. Ima pač veliko in mogočno zaščitnico Anglijo, pa skrito, a za nas še bolj nevarno pomočnico — Italijo. Zato se je Bolgarska prav odločno uprla.

Italija ima orožne vaje na naših državnih mejah. Italija se na vse načine pripravlja za bodočnost, to se pravi tudi za to, da napravi še nekaj korakov dalje po slovenskem ozemlju. Mussolini sam se udeležuje vojaških vaj v Sasso Ferrato.

Revolucija v Mehiki. V posameznih krajih po Mehiki je nastala že prava revolucija. Vse višje državne uradnike, oficirje in druge so zaprli, ker so se potegnili za katoličane. General Estrada v San Diegu je bil vsled tega na povelje protikatoliške vlade ustreljen. Bivši guverner v Mehiki Gardo je dobil strel v obraz. Nadškofa v Mehiki Mora so stavili pred obtožbo kot veleizdajalec. Teško je verjeti, da mu bodo prizanesli. Samoočramba katoličanov je v Mehiki vedno večja. Upati je, da zmagajo proti nasilju nekaj brezvercev in dobijo pravice, ki jim gredo.

Revolucija v Nikaragui v Ameriki. Na raznih krajih države se vršijo medsebojni boji med državljani in vladnimi četami. Obe strani sta precej enako močni, zato se je bati hudih spopadov.

Domača vojna na Kitajskem traja dalje. Nekaj imenitnejših se med seboj bori za nadvlado, ubogo ljudstvo pa trpi. Vsled velike vročine, ki vlada v teh krajih, se je začela širiti tudi kuga, ki poleg vojske mori med zanemarjenim kitajskim ljudstvom.

Društvo narodov pa kliče države na posvetovanje za — svetovni mir! A tik pred zborovanjem so prišle v svet vesti, ki zelo vznemirjajo Evropo. Španija in Italija sta napravile neko tajno pogodbo glede Sredozemskega morja. Angleži so zelo vznemirjeni, ker Španija stavi take zahteve, da jih Anglija ne more sprejeti. Ni upanja, da bi zborovanje Društva narodov prineslo kaj uspehov.

Obrtniki in trgovci!

Glasujte dne 22. septembra t. l. enodušno za kandidate »Združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijcev v Sloveniji«, ki Vam jih bo priporočal v prihodnjih številkah »Slovenski Gospodar«!

krat in nisem se mogel sprijazniti z mislijo, da bi menš enaki ljudje gnili tu na golih tleh kot plen divje zverine. Zato sem mrtvece kar sam pokopal prav pod tistim gričkom, na katerem sedite.»

Sestri in Heyward so zviškoma vstali z zelenega groba. Še vedno so jih vznemirjali grozni dogodki, ki so jih doživeli in znova se jih je polastil strah.

Heyward bi ne bil rad še dalje poslušal stvari, ki so vzbujale mračne misli in čuvstva, zato je opominjal k počitku. Može so en del podrte strehe popravili, da ni mogla noter padati nočna rosa. Potem so deklicama pripravili mehko ležišče iz suhega listja. Ko sta se bili še enkrat Bogu zahvalili za čudežno rešitev, sta kmalu sladko zaspali. Duncan je hotel bedeti blizu njiju pred kočjo. Ko pa je Sokol opazil njegovo namero, je pokazal na Čingagoka in je rekel:

»Mi beleli imamo pretežke in preslabe oči za tako stražo. Mohikanec nas bo čuval, zato mi drugi zaspimo.»

Heyward je opazil, da sta ne daleč proč Unkas in utrujeni pevec mirno spala drug poleg drugega. Da bi preprečil daljše prerekanje, se je navidez udal ter se je naslonil ob steno kladare. Sam pri sebi pa je bil trdno odločen, da ne zatisne očesa.

Sokol je kmalu zaspal. Okroginokrog je vse utihnilo.

Nekaj časa je skušal bedeti, nazadnje pa so mu postajali udje čedalje težji. Zdaj se je mežikajoč ozrl proti migljajočim zvezdam, zdaj proti nepremični postavi Čingagoka. Nazadnje pa je zaprl težke trepalnice. Objelo ga je poživljavače spanje.

Vzbudil ga je rahel udarec po rami. Prestrašen je planil pokoneu ter nebote segel ob bok, kjer je navadno nosil sabljo.

(Dalje prihodnjik.)